

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ

ਖੋਸਲਾ ਜੇ.ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ

ਜੋਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਗੁੜਗਾਉਂ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1954 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 375

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ- ਧਾਰਾ 226 ਅਤੇ 311- ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ 1955
 ਹੁਕਮ- ਕੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ- ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ (1861 ਦਾ V) - 24, ਨਵੰਬਰ
 ਧਾਰਾ 35- ਕੀ ਵਿਭਾਗੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ- ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ
 ਕੰਮਕਾਜ ਦੇ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ (1) ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸਿਰਫ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਰਹਿਣਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਅਸਲ ਰੈੱਕ 'ਤੇ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਬੇਅਸਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੂੰ, ਇਸ ਲਈ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(2) ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 35 ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 16.38 ਵੀ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਹੈ;

(3) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕੰਮਕਾਜ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੌਲੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਵੇਸਲੇ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਮਾਤਹਿਤ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਬਦਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦੇ ਇੱਕ ਇੱਕਲੇ ਉਦਾਹਰਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ;

(4) ਪੁਲਿਸ ਬਲ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਢਿੱਲ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ, ਬਲਕਿ ਪੂਰੀ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ 'ਤੇ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ। ਜਨਤਾ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਣਗੇ। ਉਸ ਦਾ ਸੁਭਾਵਕ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਇੱਕ ਅਵੱਗਿਆ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਨਾਗਰਿਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਮਾਪ ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਹ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖੇ। ਹਰ ਸਮੇਂ ਪੂਰਨ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਦਾ ਰਵੱਈਆ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਇਹ ਢੁਕਵਾਂ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਤੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਜਵਾਬੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਐਚ.ਐਸ. ਗੁਜਰਾਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ,
ਐਸ. ਐਮ. ਸਿਕਰੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ,

ਆਰਡਰ

ਖੋਸਲਾ ਜੇ. ਇਹ ਜੋਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੁਆਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖੋਸਲਾ ਜੇ. ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਗੁੜਗਾਉਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਗੁੜਗਾਉਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਨਤੀਜਾ ਹੋਇਆ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਅਸਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮੰਗੇ ਗਏ ਨੁਕਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਤੱਥ ਅਤੇ ਤਾਰੀਖਾਂ ਦੇਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 2 ਅਕਤੂਬਰ, 1939 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਉਹ ਪੱਕਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੀ ਅਕਤੂਬਰ, 1944 ਨੂੰ, ਉਸ ਨੂੰ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਲਗਭਗ ਪੰਜ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਉਸਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। 1951 ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਬਦਲੀ ਗੁੜਗਾਉਂ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ 3 ਦਸੰਬਰ, 1952 ਨੂੰ ਕਰਨਾਲ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਥੋਂ ਉਹ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਰਿਕਰੂਟਿੰਗ ਟਰੇਨਿੰਗ ਸਕੂਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਥੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਹੀ ਗੁੜਗਾਉਂ ਵਿਖੇ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਰਾਮ ਸਰਨ ਦਾਸ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਰਾਮ ਸਰਨ ਦਾਸ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਵਾਇਰਲੈੱਸ ਸੁਨੇਹਾ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਗੁੜਗਾਉਂ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵਾਇਰਲੈੱਸ ਸੰਦੇਸ਼ 4 ਅਪ੍ਰੈਲ 1953 ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ |

ਜੋਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ
ਬਨਾਮ
ਪੁਲਿਸ ਦਾ
ਸੁਪਰਡੈਂਟ
ਗੁੜਗਾਓਂ ਅਤੇ
ਹੋਰ

ਖੋਸਲਾ ਜੇ.

ਰਾਮ ਸਰਨ ਦਾਸ ਵਿਰੁੱਧ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ। ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੇ ਰਾਮ ਸਰਨ ਦਾਸ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਜਾਂ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੇ ਨਿਰੰਤਰ ਅਤੇ ਅਤੀਅਲ ਅਸਹਿਯੋਗ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ। ਉਸਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਗੁੜਗਾਓਂ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਾਮ ਸਰਨ ਦਾਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਲਿਖਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਅਵੇਸਲਾ ਅਤੇ ਬੇਤੁਕਾ ਆਚਰਣ ਬਹੁਤ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਅਤੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਸੰਖੇਪ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਰਸਮੀਤਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਹੈਂਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਉਸਦਾ ਅਸਲ ਰੈਂਕ ਸੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਦੋ ਹੁਕਮ ਸਨ, ਇੱਕ ਰਾਮ ਸਰਨ ਦਾਸ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ। ਪਹਿਲੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸ਼ੋਧਨ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਮ ਸਰਨ ਦਾਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਰਾਮ ਸਰਨ ਦਾਸ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਵਤ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਦੂਜੇ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਜੋਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਬਨਾਮ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਗੁੜਗਾਉਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਰਵੱਈਏ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਦੇਖਿਆ-

"ਉਸਨੂੰ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਖੋਸਲਾ ਜੇ. ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਨੁਕਤੇ ਬਣਾਏ ਜੋ ਉਹ ਹੁਣ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਡਿਫਾਲਟਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ, ਸਾਰ ਅਤੇ ਤਣਾਅ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਰੁਕਾਵਟੀ ਜਾਂ ਦੇਰੀ ਵਾਲੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪੀ.ਆਰ. 16.25(1) ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ।"

ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਗੁਜਰਾਲ ਨੇ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੁਕਤੇ ਉਠਾਏ:-

(1) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਸਿਰਫ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੀ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਧਾਰਾ 311(1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸੀ। ਉਹ ਸਿਰਫ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਗੁੜਗਾਉਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਗੁੜਗਾਉਂ ਦਾ ਉਸ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ

ਜੋਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ
ਬਨਾਮ
ਪੁਲਿਸ ਦਾ
ਸੁਪਰਡੈਂਟ
ਗੁੜਗਾਓਂ ਅਤੇ
ਹੋਰ

ਖੋਸਲਾ ਜੇ.

ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ, ਇਸ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਬੁਰਾ ਸੀ।

(3) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹੈਂਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਰੈਂਕ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 311(2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ।

(4) ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਗੁੜਗਾਓਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਲਾਈਨਜ਼ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਹੁਕਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ।

(5) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 320 ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਬਿੰਦੂ ਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਇਤਰਾਜ਼ 'ਤੇ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(6) ਵਿਧੀ ਅਪਣਾਉਣ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਗੁੜਗਾਓਂ ਦੁਆਰਾ, ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਏ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਜੋ ਕਿ ਇਸਤਗ਼ਾਸਾ ਪੱਖ ਸੀ, ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਸੀ।

(7) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਸਿਰਫ 1861 ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ V ਦੀ ਧਾਰਾ 35 ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪਹਿਲੀ ਕਲਾਸ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਰੀਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। .

(8) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮ 16.38 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਮੈਂ ਇਕਦਮ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੁਆਇੰਟ ਵਿੱਚ ਬਿੰਦੂ ਨੰਬਰ 6 ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਤਾਕਤ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਸਮਾਂ ਆਉਣ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਲੰਬਾਈ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਰੇ ਪੁਆਇੰਟ ਸੀਰੀਏਟਿਮ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਗੇ।

ਜੋਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ
ਬਨਾਮ
ਪੁਲਿਸ ਦਾ
ਸੁਪਰਡੈਂਟ
ਗੁੜਗਾਓ
ਅਤੇ ਹੋਰ

ਖੋਸਲਾ ਜੇ.

ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ। ਇਹ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 12.1 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਮਾਨਯੋਗ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਆਰ.ਆਈ. ਮਾਰਕ ਕੀਤੇ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 571, ਮਿਤੀ 28 ਮਈ, 1945 ਦੀ ਕਾਪੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਨਿਯੁਕਤੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਗਜ਼ਟ: 18 ਅਕਤੂਬਰ, 1949 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜੋਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 13 ਅਕਤੂਬਰ, 1949 ਨੂੰ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਰੈਂਕ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਜਰਾਲ ਨੇ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਨੱਥੀ 'ਓ' ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਰਖਾਸਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਪਦਉੱਨਤ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਹੁਕਮ ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਹੁਕਮ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਮ ਸਰਨ ਦਾਸ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਗੁੜਗਾਓ ਜਾਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਗੁੜਗਾਓ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ 11 ਅਪ੍ਰੈਲ 1953 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ

ਜੋਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ
ਬਨਾਮ
ਪੁਲਿਸ ਦਾ
ਸੁਪਰਡੈਂਟ
ਗੁੜਗਾਉਂ ਅਤੇ
ਹੋਰ

ਖੋਸਲਾ ਜੇ.

ਆਰ.ਕੇ. ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਗੁੜਗਾਉਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮਕਾਜ ਲਈ ਗੁੜਗਾਉਂ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੌਰਾਨ ਉਸਨੇ ਇਹ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਗੁੜਗਾਉਂ, ਉਸਨੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਰੱਥ ਸੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, 11 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1953 ਦੇ ਆਦੇਸ਼, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੁੜਗਾਉਂ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੇਨਿਯਮੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਮੌਜੂਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ।

ਪੁਲਿਸ, ਗੁੜਗਾਉਂ ਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਦਲੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੱਕ ਇਹ ਆਰਡਰ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਰਹਿਣਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਬਣਾਏ ਗਏ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਅਸਲ ਰੈਂਕ 'ਤੇ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਾਮਲਾ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੀ ਮਾਮੂਲੀ ਅੰਤਰਿਮ ਬੇਨਿਯਮਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਹੁਕਮ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਬੇਅਸਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਮੁਅੱਤਲ ਦਾ ਆਰਡਰ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਹੀ ਅਸਲ ਰੈਂਕ 'ਤੇ ਵਾਪਸੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮ 16.10, ਜਿਸਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਆਰ.ਐਨ. ਮਾਰਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ, ਮਿਤੀ 7 ਮਾਰਚ, 1951, ਆਰ.ਓ. ਮਾਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨਿਯਮਿਤ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਿਯਮ 16.10 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਸਲ ਰੈਂਕ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ। ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਅਗਲਾ ਨੁਕਤਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਲਾਈਨਜ਼ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮ 16.21(2) ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਮੁਅੱਤਲ ਅਧੀਨ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਲਾਈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਵੱਲੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਲਾਈਨ ਹਾਜ਼ਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਬਚਾਅ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਲਾਈਨ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਇਸ ਕਾਰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਬਾਰੇ 5 ਵੇਂ ਨੁਕਤੇ ਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 6 ਵੇਂ ਬਿੰਦੂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ 7 ਵੇਂ ਅਤੇ 8 ਵੇਂ ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਉਂਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਸੀ, ਜਾਂਚ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 35 ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੋਸ਼ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੂਜੇ ਜਾਂ ਤੀਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦਾ ਉਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 16.38 ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਹੈ।

ਹੁਣ 6 ਵੇਂ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਬਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਕ ਵਾਰ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹਾਂ

ਜੋਤੀ ਪ੍ਰਸਾਦ
ਬਨਾਮ
ਪੁਲਿਸ ਦਾ
ਸੁਪਰਡੈਂਟ
ਗੁੜਗਾਉਂ
ਅਤੇ ਹੋਰ
ਖੋਸਲਾ ਜੇ.

ਜੇਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ
ਬਨਾਮ
ਪੁਲਿਸ ਦਾ
ਸੁਪਰਡੈਂਟ
ਗੁੜਗਾਓਂ ਅਤੇ ਹੋਰ
ਖੋਸਲਾ ਜੇ.

ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਹੈਂਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤਰਜੀਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਮ ਸਰਨ ਦਾਸ ਖਿਲਾਫ ਜਾਂਚ ਐਸ.ਪੀ., ਗੁੜਗਾਓਂ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਇੱਕ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਸਿੱਟਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਰਾਮ ਸਰਨ ਦਾਸ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਤੋਂ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸ (ਪਟੀਸ਼ਨਰ) ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਚਿੰਤਤ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰੁਕਾਵਟ ਵਾਲਾ ਰਵੱਈਆ ਅਪਣਾਇਆ ਜੋ ਸਜ਼ਾਵਟ ਅਤੇ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਗਿਆ। ਪੁਲਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੇ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਦੁਰਵਿਹਾਰ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਹੀਣਤਾ ਅਤੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਾਈਨਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ "ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮ 16.25 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਉਲੰਘਣਾ" ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਅਸਹਿਯੋਗ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਅਪਣਾਉਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਟੈਨੋਗ੍ਰਾਫਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੁਝ ਸੰਖੇਪ ਸੀ ਪਰ ਸ਼ਾਇਦ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪਰਕ੍ਰਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਉਸਦਾ ਪੂਰਾ ਸਟੈਂਡ ਇਹ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਗੁੜਗਾਓਂ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਕੋਲੋਂ ਕੋਈ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰਾਮ ਸਰਨ ਦਾਸ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤਕ ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮੂਲੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਮੈਂ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਝੁਕਾਅ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕੰਮਕਾਜ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਕਾਇਮੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਢਿੱਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ, ਬਲਕਿ ਪੂਰੀ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ 'ਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜਨਤਕ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਭਾਵਨਾ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਅਪਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਨਤਾ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਭੈੜੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਬੋਸ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਮਾਰਗ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਹੀਣਤਾ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਹੀਣਤਾ ਦੇ ਚੇਰੀਬਿਡਿਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਹੱਦਾਂ ਬਰਾਬਰ ਅਣਚਾਹੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵੇਲੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਜੋ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਉੱਥੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੋਈ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇੱਕ ਅਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਮਾਤਹਿਤ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਬਦਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਜੇਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ
ਬਨਾਮ
ਪੁਲਿਸ ਦਾ
ਸੁਪਰਡੈਂਟ
ਗੁੜਗਾਉ
ਅਤੇ ਹੋਰ
ਖੋਸਲਾ ਜੇ.

ਜੋਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ
ਬਨਾਮ
ਪੁਲਿਸ ਦਾ
ਸੁਪਰਡੈਂਟ
ਗੁੜਗਾਉਂ ਅਤੇ
ਹੋਰ

ਖੋਸਲਾ ਜੇ.

ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਆਮ ਢਿੱਲ-ਮੱਠ ਅਤੇ ਹਫੜਾ-ਦਫੜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਕੈਡੀਲੋਜ਼ ਬਾਰੇ ਬੇਲੋੜੀ ਗੰਭੀਰ ਨਜ਼ਰੀਆ ਲੈਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਮਾਤਹਿਤ ਦੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦੀ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ।

ਮੈਂ ਇਕਬਾਲ ਕਰਦਾ/ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਰੱਖਣਾ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਆਚਰਣ ਮੈਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੁੰਦਾ। ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਮੇਰੇ ਅੰਤਮ ਨਿਰਣੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਲਾਇਸੈਂਸ ਹੈ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਦਾ ਸੁਭਾਵਕ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਇੱਕ ਅਵੱਗਿਆ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਨਾਗਰਿਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਮਾਪ ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਹ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਸਮੇਂ ਪੂਰਨ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਦਾ ਰਵੱਈਏ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖੇ। ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਸ਼ਾਇਦ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣਗੇ। ਤਾਜ ਦੇ ਸੇਵਕ ਲਈ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਅਣਸੁਣੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੰਘ ਦਾ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਸੇਵਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਹਲਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰੇ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਹ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਘੋਰ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਨਿਆਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਅਸਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ ਵੀ ਆਏ ਹਨ ਜਦੋਂ ਜੱਜ ਸਿਵਲ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਤਿਆਰ ਵੀ ਹੋਏ ਹਨ। ਜੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਈ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮੌਕਿਆਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਿਸ ਨੇ ਘੋਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਈ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਨੁਕਸ ਕਾਰਨ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇਹ ਨਾ ਸੋਚੋ ਕਿ ਇਹ ਉਹ ਮਕਸਦ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 311 ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਬਰਖਾਸਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬਾਰਡਰ-ਲਾਈਨ ਕੇਸ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਝੂਠੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨ ਸ਼ਾਇਦ ਥੋੜਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਿਸਦਾ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਉਹਨਾਂ ਲਾਈਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਮੈਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਨਤੀਜਾ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਹੀਣਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਹ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਸੀ।

ਜੇਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ
ਬਨਾਮ
ਪੁਲਿਸ ਦਾ
ਸੁਪਰਡੈਂਟ
ਗੁੜਗਾਉਂ
ਅਤੇ ਹੋਰ
ਖੋਸਲਾ ਜੇ.

ਜੋਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ
ਬਨਾਮ
ਪੁਲਿਸ ਦਾ
ਸੁਪਰਡੈਂਟ
ਗੁੜਗਾਉਂ
ਅਤੇ ਹੋਰ

ਖੋਸਲਾ ਜੇ.

ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ! ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਵਿਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ 'ਤੇ ਸਹੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ। ਇਹ ਨਾ ਸੋਚੋ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਹੀਣ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬੇਤੁਕੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਏ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਉਪਯੋਗੀ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰਿਟ

ਕਪੂਰ ਜੇ.ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ

ਪੰਡਿਤ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਥ ਬਾਜ਼, ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1955 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰਿਟ ਨੰਬਰ 195-ਡੀ

1955

2, ਦਸੰਬਰ

ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਐਕਟ (1950 ਦਾ IV)-ਸੈਕਸ਼ਨ 3- ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ-ਕਾਫੀ-ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ-ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ-ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ (1) ਕੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਧਾਰ ਕਾਫੀ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ;

(2) ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਰੋਕੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤਰਕਸੰਗਤ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਦੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਪਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਕਬਾਲ ਕੌਰ
(ਟਰਾਂਸਲੇਟਰ)